

Dosarul nr. 2ra-269/22
2-18154974-01-2ra-28022022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: I. Potîngă
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: N. Budăi, V. Mihaila, I. Cotruță

D E C I Z I E

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Nina Vascan
Aliona Miron
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând recursul declarat de avocatul Natalia Pavlov în numele și
interesele lui Ivan Știrbu și Societății cu Răspundere Limitată „Știrbu Tur”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie
Tanas împotriva lui Ivan Știrbu și Societății cu Răspundere Limitată „Știrbu Tur”
cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 7 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 3 mai 2018, Vitalie Tanas a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur”, prin care a solicitat încasarea sumei de
177 348 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 4 mai 2015 - 30
ianuarie 2018 și a dobânzii de întârziere în sumă de 120 817 lei pentru perioada 4
mai 2015 - 30 ianuarie 2018.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 7 aprilie 2014 a înaintat
cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Știrbu-Tur” și lui Ivan Știrbu, cu
privire la restituirea în mod solidar a sumei de 10 000 de euro, ce constituia suma
împrumutată conform contractului de împrumut din 27 ianuarie 2013 și a sumei de
15 000 de euro, ce constituia suma împrumutată lui Ivan Știrbu conform recipisei
din 28 martie 2013.

Astfel, prin hotărârea din 5 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani, cererea de chemare în judecată înaintată a fost admisă parțial.

Prin încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de Ivan Știrbu împotriva hotărârii din 5 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost restituită.

Iar, prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-a menținut încheierea din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Reclamantul a menționat că hotărârea din 5 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a devenit irevocabilă la 10 octombrie 2017.

A susținut că ulterior, la 30 ianuarie 2018, prin dispoziția de încasare nr.065-534/17, debitorul Ivan Știrbu a achitat integral datoria în sumă de 15 000 euro, conform recipisei din 28 martie 2013, fapt confirmat prin încheierea executorului judecătoresc de încetare a procedurii de executare din 30 ianuarie 2018.

Iar, la 1 martie 2018, prin dispoziția de încasare nr.065-535/17, debitorul Ivan Știrbu și debitorul „Știrbu-Tur” SRL au achitat integral datoria conform contractului de împrumut din 27 ianuarie 2013, în sumă de 10 000 euro, ce se confirmă prin încheierea executorului judecătoresc de încetare a procedurii de executare din 1 martie 2018.

Astfel, Vitalie Tanas a invocat că pe parcursul câtorva ani nu a avut posibilitatea de a dispune și de a se folosi de banii acordați prin contractul de împrumut din 27 ianuarie 2013 și recipisa din 28 martie 2013 și consideră că este îndreptățit de a solicita de la pârâți dobânzi de întârziere în temeiul art. 585, 619 din Codul civil, coroborat cu art. 871 alin. (1), 872 alin. (1) și 873 din Codul civil.

În context, a menționat că dobânda de întârziere urmează a fi calculată pentru perioada de 3 ani anteriori acțiunii în judecată, din momentul achitării sumei datorate, adică din data de 4 mai 2015 până la data de 30 ianuarie 2018 (data achitării sumei de 15 000 euro) și din data 4 mai 2015 până la data de 1 martie 2018 (data achitării sumei de 10 000 euro).

Potrivit cursului valutar al BNM, la 4 mai 2015 rata de schimb valutar constituia: 1 euro = 20,29 lei, iar suma de 15 000 euro convertită constituia echivalentul sumei de 304 350 lei. Deci, dobânda de întârziere pentru perioada de 4 mai 2015 - 30 ianuarie 2018 cuprinde suma bănească în mărime de 177 348,50 de.

La 4 mai 2015, conform cursului valutar al BNM, rata de schimb valutar constituia: 1 euro = 20,29 lei, iar suma de 10 000 euro convertită constituia echivalentul sumei de 202 900 lei. Deci, dobânda de întârziere pentru perioada 4 mai 2015 - 1 martie 2018 alcătuiește suma bănească în mărime de 120 817,22 de lei.

În drept, reclamantul a invocat prevederile art. 585, art. 619 art. 867 - 873 din Codul civil (în redacția în vigoare până la republicare).

La 24 septembrie 2018, pârâții Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur” au depus cerere prin care au invocat excepția de tardivitate a cererii de chemare în judecată depusă de Vitalie Tanas, motivând că reclamantul a omis termenul de prescripție extinctivă de 3 ani prevăzut de art. 267 din Codul civil și, în conformitate cu art. 1861 din Codul de procedură civilă, au solicitat respingerea acțiunii ca fiind prescrisă.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins excepția de tardivitate invocată de pârâții Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur”, ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea depusă de Vitalie Tanas.

S-a încasat de la Ivan Știrbu dobânda de întârziere pe perioada de 4 mai 2015 - 30 ianuarie 2018, în mărime de 177 348 de lei.

S-a încasat de la Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur” în beneficiul lui Vitalie Tanas dobânda de întârziere pe perioada de 4 mai 2015 - 1 martie 2018, în mărime de 120 817 lei.

S-a încasat de la Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur” în beneficiul lui Vitalie Tanas, cu titlu de cheltuieli de judecată, suma totală de 12 945 de lei. (vol. I, f.d.82, 89-90)

La 3 iulie 2019, avocatul Natalia Pavlov, acționând în numele și interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur”, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a încheierii din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani. (vol. I, f.d.84)

Prin decizia din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de avocatul Natalia Pavlov în interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur”.

S-a casat hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă sub formă de încheiere prin care a fost încetat procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Tanas împotriva lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, din motivul că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

S-a menținut încheierea din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost respinsă cererea privind excepția de tardivitate. (vol. I, f.d.145-158)

Prin decizia din 9 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur”.

S-a admis recursul declarat de către Vitalie Tanas.

S-a casat parțial decizia din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea încetării procesului civil, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

În rest, decizia din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a menținut. (vol. I, f.d.193-201)

Prin decizia din 7 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Natalia Pavlov în interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur” și s-a menținut hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. (vol. II, f.d.26-36)

La 2 februarie 2022, avocatul Natalia Pavlov, în numele și interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur”, a declarat recurs împotriva deciziei din 7 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul, casată integral decizia și hotărârea, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material. Totodată, consideră că decizia este nemotivată.

La concret, reprezentantul recurenților a susținut că în cadrul judecării cauzei în ordine de apel, au fost invocate prevederile art. 642 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), care reglementează efectele stingerii obligațiilor.

Potrivit normei menționate, prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă.

Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobândă și penalitățile or să repare prejudiciul.

Astfel, a menționat că prin prisma art. 642 din Codul civil și a circumstanțelor cauzei, în condițiile în care obligațiile principale de împrumut dintre părți au fost executate integral la începutul anului 2018, a fost stinsă și obligația suplimentară de achitare a dobânzilor de întârziere, ce reies din raportul obligațional de bază.

Iar intimatul Vitalie Tanas, în condițiile în care nu și-a realizat dreptul de a pretinde dobânzi de întârziere, în rezultatul executării obligației de plată a datoriilor, a pierdut dreptul de a mai pretinde dobânzile pentru perioadele anterioare, până la executarea contractelor de împrumut.

În acest context, a menționat că instanța de apel în nici un fel nu a indicat despre argumentele enunțate, nu le-a combătut și nici nu le-a dat nici o apreciere.

Astfel, a conchis că la cazul din speță este prezentă situația legală privind efectele stingerii obligației principale, iar debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile sau să repare prejudiciul.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Colegiul reține că, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată prin intermediul poștei electronice avocatului recurenților, la 7 decembrie 2021 (vol. II, f.d.38), iar cererea de recurs a fost depusă la 2 februarie 2022, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expediată intimatului pentru cunoștință la 28 februarie 2022.

Până la data examinării admisibilității recursului, Vitalie Tanas nu au depus referință prin care să-și expună poziția.

Prin încheierea din 6 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Natalia Pavlov în numele și interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur”, a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârilor atacate.

Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar.

În esență, recurenții și intimatul au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părții adverse.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a, b și c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea. Alineatul 4 prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din perspectiva temeiurilor reținute, la caz recurenții au pretins că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, a încălcat normele de drept procedural și a apreciat arbitrar probele.

În prezenta cauză, instanța de recurs constată că Vitalie Tanas, în temeiul art. 619 din Codul civil în redacția în vigoare până la 1 martie 2019, a solicitat încasarea de la Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur” a dobânzilor de întârziere în legătură cu executarea întârziată de restituire a datoriei adjudecate de către reclamant de la pârâți prin hotărârea din 5 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Astfel în prezenta acțiune, Vitalie Tanas a solicitat încasarea de la Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur” a dobânzilor de întârziere pe perioada de 3 ani anteriori acțiunii în judecată, din momentul achitării sumei datorate, adică din data de 4 mai 2015 până la data de 30 ianuarie 2018 (data achitării sumei de 15 000 euro) și din data 4 mai 2015 până la data de 1 martie 2018 (data achitării sumei de 10 000 euro).

Judecând cauza, prin hotărârea din 10 iunie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis acțiunea depusă de Vitalie Tanas. A încasat de la Ivan Știrbu dobânda de întârziere pe perioada de 4 mai 2015 - 30 ianuarie 2018 în mărime de

177 348 de lei. A încasat de la Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur” în beneficiul lui Vitalie Tanas dobânda de întârziere pe perioada de 4 mai 2015 - 1 martie 2018 în mărime de 120 817 lei. A încasat de la Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur” în beneficiul lui Vitalie Tanas cheltuieli de judecată în sumă totală de 12 945 de lei. (vol. I, f.d.82, 89-91)

La 3 iulie 2019, avocatul Natalia Pavlov, acționând în numele și interesele lui Știrbu Ivan și SRL „Știrbu-Tur”, a depus cerere de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a încheierii din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani. (vol. I, f.d.84-87)

Prin decizia din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de avocatul Pavlov Natalia în interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur”, s-a casat hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care a fost încetat procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Tanas împotriva lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată din motivul că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă. S-a menținut încheierea din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost respinsă cererea privind excepția de tardivitate. (vol. I, f.d.145-155)

Prin decizia din 9 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur”, s-a admis recursul declarat de către Vitalie Tanas și s-a casat parțial decizia din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea încetării procesului civil, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată. (vol. I, f.d.193-201)

La rejudecare, avocatul Pavlov Natalia în interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur”, a depus cerere prin care a invocat argumente suplimentare la cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În esență, reprezentantul apelanților a motivat cererea de apel inclusiv și în baza argumentului că, la cazul din speță este prezentă situația privind efectele stingerii obligației principale, iar debitorul nu este obligat să plătească dobânda, în condițiile în care obligațiile principale de împrumut dintre părți au fost stinse integral la 30 ianuarie 2018 și la 1 martie 2018.

Astfel, în apel s-a invocat că prin prisma art. 642 din Codul civil în redacția de până la 1 martie 2019, creditorul nu mai este îndreptățit de a solicita debitorului încasarea dobânzilor de întârziere, or, acțiunea privind încasarea dobânzilor de întârziere a fost înaintată la 3 mai 2018, ulterior stingerii obligațiilor de bază. (vol. II, f.d.18-21)

Prin decizia din 7 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Natalia Pavlov în numele și interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur” și s-a menținut hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. (vol. II, f.d.26-36)

Nefiind de acord cu soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare, Ivan Știrbu și SRL „Știrbu-Tur”, fiind reprezentați de avocatul Natalia Pavlov, au declarat recurs.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este întemeiat și urmează a fi admis, pentru considerentele ce se vor arăta în continuare.

Inițial Colegiul menționează că la cazul din speță sunt aplicabile prevederile Codul civil în redacția legii în vigoare până la 1 martie 2019, în contextul în care prin acțiunea înaintată la 3 mai 2018 s-a solicitat încasarea dobânzilor de întârziere în sumă de 177 348 de lei pentru perioada 4 mai 2015 - 30 ianuarie 2018 și în sumă de 120 817 lei pentru perioada 4 mai 2015 - 30 ianuarie 2018.

Or, art. 7 alin. (1) Codul civil, stipulează că, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Astfel, Colegiul subliniază că în conformitate cu art. 512 alin. (1) din Codul civil în redacția legii în vigoare până la 1 martie 2019, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 572 din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Articolul 602 alin. (1), (2) și (4) din Codul civil, prevede că în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art. 609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art. 617. În cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art. 737.

Conform art. 617 alin. (1) - (4) din Codul civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Nu este necesară somație în cazul în care: a) este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației; b) înaintea executării obligației trebuie să aibă loc un eveniment, iar perioada pentru executarea obligației este stabilită astfel încât poate fi calculată calendaristic de la producerea evenimentului; c) părțile au convenit expres că debitorul este în întârziere la expirarea termenului la care trebuia să execute, fără îndeplinirea vreunei formalități; d) obligația, prin natura sa, nu putea fi îndeplinită decât într-un termen determinat, pe care debitorul l-a lăsat să expire fără a executa; e) debitorul obligației cu executare succesivă refuză sau omite în mod repetat să o execute; f) obligația de a nu face nu se execută; g) este evident că somația nu va avea nici un rezultat; h) intrarea în întârziere se justifică din motive

întemeiate, luându-se în considerare interesele ambelor părți; i) debitorul a declarat în scris că nu dorește să execute obligația.

În cazurile menționate la alin. (2) lit. a) și b), orice înțelegere asupra unui termen care ar afecta grav una din părți este nulă.

Debitorul este în întârziere dacă nu execută obligația în termen de 30 de zile de la scadență și de la intrarea unei note de plată sau unei alte invitații de plată similare. Această dispoziție se aplică debitorului consumator numai dacă în nota de plată sau în invitația de plată similară este indicat în mod special efectele menționate.

Astfel, Colegiul relevă că prin prevederile legale menționate, este reglementat dreptul creditorului de a pretinde încasarea dobânzilor de întârziere, pentru perioada de întârziere, în cazul în care debitorul este în întârziere pentru executarea obligațiilor de plată.

Cu toate acestea, prevederile legale mai stabilesc și că în condițiile în care obligația de plată a fost executată, pretinderea ulterioară a dobânzilor de întârziere nu poate fi satisfăcută, iar debitorul nu este obligat să o plătească, decât în situația în care creditorul la acceptarea executării obligației nu și-a rezervat expres dreptul de a pretinde încasarea respectivelor dobânzi.

În sensul dat, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 642 din Codul civil, prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă.

Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile or să repare prejudiciul.

Conform art. 643 alin. (4) din Codul civil, în cazul stingerii obligației principale, fidejusiunea, gajul și alte drepturi accesorii încetează în măsura în care nu subzistă interese justificate ale terților.

Potrivit art. 626 alin. (2), (3) din Codul civil, creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin clauza penală (clauză penală inclusivă). În cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri, sau penalitate (clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă).

În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Din materialele cauzei nu poate fi dedusă situația în care reclamantul și-ar fi rezervat dreptul de a pretinde dobânzi de întârziere, expediind o reclamație în adresa părților imediat după primirea fiecărei tranșe a datoriilor.

Deci, prin prisma prevederilor menționate, creditorului, care a primit executarea obligației cu întârziere, i se acordă dreptul de a pretinde plata dobânzilor de întârziere, doar dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

La cazul din speță, având în vedere probele deduse judecății, instanța de recurs evidențiază că este cert stabilit faptul că între reclamant și părți au fost încheiate două contracte de împrumut, la 27 ianuarie 2013 și ulterior la 28 martie 2013, în sumă totală de 25 000 euro. (vol. I, f.d.12-13)

Invocând neonorarea obligațiilor de restituire a împrumuturilor, la 7 aprilie 2014, creditorul Vitalie Tanas a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva debitorilor SRL „Știrbu-Tur” și Ivan Știrbu, cu privire la încasarea împrumuturilor acordate în baza contractelor menționate.

Iar, prin hotărârea din 5 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, irevocabilă din 10 octombrie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Vitalie Tanas împotriva SRL „Știrbu-Tur” și Ivan Știrbu, cu privire la restituirea sumei de 10 000 de euro conform contractului de împrumut din 27 ianuarie 2013 și a sumei de 15 000 de euro, conform recipisei din 28 martie 2013, a fost admisă parțial. (vol. I, f.d.14-24)

Potrivit încheierilor executorului judecătoresc privind încetarea procedurilor de executare (vol. I, f.d.25-26), la 30 ianuarie 2018, prin dispoziția de încasare nr.065-534/17, debitorul Ivan Știrbu a achitat integral datoria conform recipisei din 28 martie 2013 în sumă de 15 000 euro, iar la 1 martie 2018, prin dispoziția de încasare nr.065-535/17, debitorul Ivan Știrbu și debitorul „Știrbu-Tur” SRL au achitat integral datoria conform contractului de împrumut din 27 ianuarie 2013 în sumă de 10 000 euro.

Reprezentantul nu a negat faptul executării obligațiilor de către pârâți privind plata sumelor luate cu împrumut la 30 ianuarie 2018 și ulterior la 1 martie 2018.

Însă, pretinzând cauzarea unui prejudiciu material prin imposibilitatea de a dispune de banii transmiși cu împrumut pentru perioada de 3 ani anteriori înaintării acțiunii în judecată, din momentul achitării sumei datorate, adică din data de 4 mai 2015 până la data de 30 ianuarie 2018 (data achitării sumei de 15 000 euro) și din data de 4 mai 2015 până la 1 martie 2018 (data achitării sumei de 10 000 euro), la 18 aprilie 2018, reclamantul Vitalie Tanas a expediat pârâților Știrbu Ivan și SRL „Știrbu-Tur”, somație cu solicitarea de plată a dobânzilor de întârziere la plata împrumuturilor menționate. (vol. I, f.d.27-28)

Având în vedere aceste considerații, Colegiul lărgit consideră că reclamantul nu are dreptul să pretindă de la pârâți încasarea dobânzii de întârziere solicitată întrucât obligațiile de plată a datoriilor au fost stinse anterior, potrivit art. 642 din Codul civil, precum și, analogic art. 626 alin. (3) din Codul civil, nu și-a rezervat dreptul de a cere plata acestora imediat la primirea executării, deoarece pârâții și-au stins obligațiile aferente contractelor de împrumut. Or, potrivit legislației sus menționate, dacă creditorul primește de la debitor executarea unei obligații tardive, fără a înainta pretenții la primirea executării, se prezumă că acestuia nu i-au fost cauzate careva prejudicii, dat fiind faptul că acesta nu le pretinde.

Deci, în virtutea faptului că pârâții au stins obligația de plată, iar somarea despre pretenția de încasare a dobânzii de întârziere a fost expediată după executarea a obligațiunilor de plată, creditorul nu mai are dreptul să prezinte debitorului oarecare creanțe legate de contractele de împrumut menționate.

În aceste condiții, atât la momentul somării, cât și la momentul depunerii acțiunii, raportul obligațional rezultat din contractele de împrumut din 27 ianuarie 2013 și din 28 martie 2013 era încetat, iar prin efectul art. 642 din Codul civil, debitorii sunt eliberați de plata eventualelor dobânzi de întârziere.

Din aceste motive și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele cauzei și nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea unor noi dovezi, însă au încălcat normele de drept material și de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Natalia Pavlov în numele și interesele lui Ivan Știrbu și SRL „Știrbu Tur”, de a casa integral decizia din 7 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și de a emite o hotărâre nouă de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 444 și 445 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Natalia Pavlov în numele și interesele lui Ivan Știrbu și Societății cu Răspundere Limitată „Știrbu Tur”.

Se casează integral decizia din 7 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Tanas împotriva lui Ivan Știrbu și Societății cu Răspundere Limitată „Știrbu Tur” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și se emite o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Tanas împotriva lui Ivan Știrbu și Societății cu Răspundere Limitată „Știrbu Tur” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Nina Vascan

Aliona Miron

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh